

(By i Tibet Vest for Kashmir) ved Hjælp af et Pas imellem Hanle og Demchok. 3. Kulu-Købmænd fra Kangradistriktet passerer over Spiti og benytter Shangrang Passet ad en slet Lastdragervej. 4. Simla-Ruten følger Sutlejfloden og gaar over Shipki- og Sirang-Passerne; det er den vigtigste Vej for Købmænd fra den indfødte Stat Bashahr, og Forf. mener, at denne Vej i Fremtiden bliver af stor Betydning for Handelen paa Indien. 5. For de indfødte Stater Tehri Garhwal er der Lilangpasset. 6. I britisk Garhwal er der to Passer, Mana 5453 M. og Niti 5105 M., adskilte ved det mægtige Bjærg Kamet 7756 M. 7. Passet over Untadhura 5861 M., Janti 5182 M. og Kingri Bingri 5577 M. Disse tre Passer maa alle passeres paa en Dag, da der ikke findes Brændsel paa Vejen, og den kolde Vind ellers gør det af med Lastdyrene. 8. Darma Passet eller Nev Dhura 5641 M., som fører til Gyanema. 9. Lankpya-Lekh Passet, 5531 M., til Gyanema. 10. Lipu-Lekh Passet til Taklakot Syd for de hellige Søer, og 11. Et Pas i det yderste Nordvesthjørne af Nepal.

Ikke alene for Specialister i Studiet af disse Dele af Asien har dette Værk stor Interesse, men for enhver geografisk interesseret vil det med nogle Forudsætninger kunne læses med rigt Udbytte, og de let overskuelige Kort giver Læseren tilstrækkelig Orientering.

O. Olufsen.

I XXV. Jahresbericht des Vereins für Erdkunde zu Metz giver blandt andet Oberst Lauterbach i sin „Reise nach den Samoa Inseln und dem Bismarck Archipel“ en Del interessante Oplysninger om de tyske Besiddelser i det stille Ocean, som han har berejst. Forf. beretter, at de væsentligste Udførselsartikler fra disse Øer er Kopra, Kærnen af Kokosnødden, der bruges ved Fabrikationen af Sæbe, Lys osv. Kokospalmen er den vigtigste Kulturplante paa Sydhavsøerne. Den holder mest af sandet Jordbund i Nærheden af Havet, og der bør kun plantes 100 Palmer paa 1 Hektar Land. Paa denne Maade giver ved normalt Regnfald hvert Træ aarlig 80 Nødder, som giver et Nettoudbytte af 1 Mk. pr. Træ eller 100 Mk. aarlig Gevinst pr. Hektar. Først naar Træerne er 6 Aar gamle, giver de Udbytte. Foruden Kokospalmeplantager har man forsøgt Plantageanlæg for Kaffe, Kapock, Kautshuk og Kakao. Omkostningerne ved Anlægget af en saadan Plantage paa 500 Hektar Land angives for 6 Aar at være 88600 Mk.

Samoa har et Fladeindhold af 2588 qkm. Indbyggerantallet er 33000, hvoraf 381 Hvide, der bestaa fra

192 Tyskere samt af Amerikanere og Englændere. Guvernementet har til Beskyttelsestropper 2 hvide Underofficerer og 40 farvede Soldater. Samoa fik i 1902 et aarligt Tilskud af 235000 Mk., men nu overstiger Udgifterne kun Indtægterne med 90000 Mk. Den samlede Ind- og Udførsel beløb sig 1902 til 4295000 Mk. Klimaet er i Almindelighed meget sundt. Havets Nærhed og den de $\frac{2}{3}$ af Aaret stedse blæsende Passat gør Temperaturen, der bevæger sig imellem 22—31 ° C., taalelig. Temperaturforskellen indenfor 24 Timer beløber sig næppe til 3—4 ° C. Regntiden falder i November, Marts og April; Passaten afløses i denne Tid mest af Vinde fra S., N. Ø. og N. V., der bringer stærke Regnskyl. Skarlagensfeber og Mæslinger rasede ofte før imellem de Indfødte, og Hudsygdomme og Elefantiasis forekommer hyppigt. De Indfødte dør ofte af en Art Malaria, der hos de Hvide kun optræder i en let, ufarlig Form. Levnedsmidler er der rigelig af, saaledes Køer, Faar, Svin, Fisk, Krabber, Hummer foruden Taro, Brødrugter, Bananer, Ananas og Oranger. Forf. giver en malende Skildring af sit Besøg paa Øen Upolu, hvor den tropiske Vegetation og Urskovene frister til Ekspeditioner, og af Sejladsen i Kanalerne imellem de herlige Koralløer. Ligeledes beskrives et Ophold paa Savaii, den største af Samoaoerne. Befolkningen paa Øerne og navnlig Kvinderne er meget smukke. Velsete ankommende Rejsende overrækkes den uundgaaelige Kavabowle af en ung Samoanerinde. Af Kopra leverer Samoa aarlig 6000 Tons.

Tysk Ny Guinea (Ny Guinea er delt imellem Holland, der ejer den vestlige Halvdel og Tyskland, der ejer Nordkysten af den østlige Del samt England) og det nærliggende Bismarck Archipel har tilsammen et Fladerum af 239000 qkm., er altsaa omtrent halvt saa stort som Tyskland. Det har 340000 Indb., hvoraf 386 Hvide, deriblandt 284 Tyskere. Beskyttelsestropperne bestaar af 4 Tyskere og 210 Farvede. De vigtigste Havne er Herbertshöhe, Matupi, Nusa og Friedrich Wilhelmshafen. Den samlede Koloni faar et aarligt Tilskud af 907000 Mk. Indførselen beløb sig i 1902 til 2211000 Mk., Udførselen til 1121000 Mk. Den aarlige Gennemsnitstemperatur er 29 ° C. Fra Juni til Oktober er Vejret forholdsvis tørt; ovenpaa den hede Dag følger en kold Nat. I Tiden for Nordvestmonsunen, December til April, falder megen Regn, næsten hver Dag Uvejr. I Kystlandskaberne optræder Malaria og Dysenteri, og Evroperne kan overhovedet ikke taale vedvarende haardt Arbejde, hvorimod Opholdet i Bjærgene er behageligt her imellem Æquator og 8 ° sydlig Bredder. Stordrift er fremherskende, men ogsaa min-

dre Plantagedyrkere begynder nu at nedsætte sig. Jordbunden er gunstig for Plantagedrift; den er let at arbejde, bestaar af Pimpsten, Aske og et ca. 40 cm. tykt Humuslag.

I Afhandlingen omtales ogsaa Øerne Buka og Bougainville i Salomonsgruppen, af hvilken Resten af Øerne er afstaaede til England i 1899. Disse interessante og af Civilisationen næsten uberørte Øer er omtalte i en Anm. i dette Tidsskrifts Bd. 17, H. 7; hvori gives en Omtale af den tyske Rejsende Carl Ribbes fortræffelige Bog „Zwei Jahre unter den Kannibalen der Salomo-Inseln“. Sædet for den tyske Guvernør er i Herbertshöhe, hvor to tyske Hoteller, den katolske Kirke og Ny Guineakompagniets Bygninger ligger langs Kysten, medens Guvernementshuset og Hospitalet ligger længere tilbage paa en ca. 100 M. høj Bjærgryg. Interessant er det at følge Forf. paa hans Sejlture til Salomonsøerne, Ny Mecklenburg, Admiralitetssøerne m. fl.

O. Olufsen.

Einige Beiträge zur Kenntnis der Südamerikanischen Tongefässe und ihrer Herstellung von Erland Nordenskiöld. Mit 20 Textfiguren. Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Handlingar Bd. 41 Nr. 6.

Friherre Erland Nordenskiöld, der siden sin Hjemkomst har beriget os med flere Afhandlinger om Resultaterne af sine bekendte Rejser i Sydamerika, giver os en interessant og detaillert Afhandling om Lervareproduktionen blandt Indianerne. Først gives en kort Oversigt over de Stammer og Pladser, hvorfra Lervarer er indsamlede, dernæst meddeles om de Indianere, der ingen Lervarer har, nemlig de nær Atsahuaca boende Tambopata-Guarayo; disse koger ikke deres Føde, men rister den i Led af Bambusrør. At de ikke ejer Lervarer, skyldes ikke den Omstændighed, at de ikke forstaaer Kunsten at lave dem, men de er for skrøbelige at medføre paa deres idelige Vandringer. Analoge Tilfælde træffes hos Kirgisernomaderne, som f. Eks. ikke for nogen Pris vil eje Ler- eller Glasvarer, da de gaar itu paa Vandringen. Om Handelen med Lervarer fremfører Forf. den Mærkværdighed, at enkelte Pottemagere ikke medfører Varer paa deres Handelsrejser, men opsøger Leret paa Ankomststedet, forfærdiger dem og sælger dem med det samme; der gaar altsaa intet itu under Transporten. Forf. giver derefter nærmere indgaende Beskrivelse af Arbejdsdelingen imellem Mænd og Kvinder, Tilberedelsen af Leret, Lervarenes Form

og Pudsning af Overfladen; til den sidste anvendes Halespidsen af et Bæltedyr, der er meget lettere at faa fat paa end en Sten i store Dele af Chaco Distriktet. Ornamenteringen af Fade og Krukker er ofte ret kunstfærdig, meget morsom er Lerkrukken eller Kanden i Form af en Lama. Denne minder i høj Grad om de kaukasiske Lervarer, kun har den kaukasiske et Hjørtehed. Krukkerne med tilspidset Bund, for at de let kan staa fast i Sand eller blød Jord, er næsten af ganske samme Form som den mellem- og centralasiatiske saakaldte Grædekrukke, der som bekendt intet har med Graad at gøre. Lerkrukkerne har oprindeligt ingen Tud; hvor en saadan findes, er den efter evropæisk Mønster. Hos enkelte Stammer har Krukken ingen Hanke, derimod altid hos andre nærboende, hvilket tyder paa længere Tids Afsondrethed imellem Stammerne. Afhandlingen giver i det hele et interessant Bidrag til de sydamerikanske Indianeres Etnografi og Kulturstandpunkt.

O. Olufsen.

Schweden. Ein kurzer Führer durch Schwedens Geschichte, Wirtschaftsgebiete, Soziale Verhältnisse, Unterrichtswesen, Sport, Kunst, Natur etc. Herausgegeben vom Verein zur Förderung des Fremdenverkehrs. Turisttrafikförbundet. Stockholm 1906.

Dette lille Værk, der i Lommebogsformat bestaar af 163 Sider, giver i sammentrængt Form en Beskrivelse af Sverrigs Land og Folk, hvori selv den nærmere Kender af Sverrig vil finde Oplysninger. For Turister i Sverrigs smukke Land, der byder en saa rig Afveksling i Naturforhold og ejer saa mange Minder fra ældre Tid, vil Bogen være en højst kærkommen Ledsager. De talrige udmærkede Illustrationer og det medfølgende klare og let overskuelige Jærnbane-kort giver en god hurtig Oversigt over Landet i det hele lige fra Skaane til Lapland.

O. Olufsen.

Explorations in Turkestan with an Account of The Basin of Eastern Persia and Sistan. Expedition of 1903, under the Direction of Raphael Pumpelly. Washington, D. C.; Published by the Carnegie Institution of Washington, April 1905. Kvart. 324 S. med talrige Illustrationer, Kort og Kortskitser.

Dette Værk indeholder Resultaterne af Professor Raphael Pumpellys Ekspedition til Centralasien i 1903,